

Czwartek, 18 maja 2017 r.

P8_TA(2017)0219

Etiopia, w szczególności sprawa dra Merery Gudiny**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie Etiopii, w szczególności przypadku dr. Merery Gudiny (2017/2682(RSP))**

(2018/C 307/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji w Etiopii,
- uwzględniając ostatni powszechny okresowy przegląd praw człowieka dotyczący Etiopii przeprowadzony przed posiedzeniem Rady Praw Człowieka ONZ w 2015 r.,
- uwzględniając komunikat prasowy Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) po spotkaniu Federiki Mogherini, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (VP/HR), z premierem Etiopii Hajle Marjamelem Desalegne, które odbyło się w Addis Abebie w dniu 17 marca 2017 r.,
- uwzględniając konstytucję Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii przyjętą w dniu 8 grudnia 1994 r., w szczególności przepisy rozdziału III dotyczącego praw podstawowych i podstawowych wolności, praw człowieka i praw demokratycznych,
- uwzględniając sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka przedstawione ustnie przed parlamentem etiopskim w dniu 18 kwietnia 2017 r.,
- uwzględniając oświadczenie specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej ds. praw człowieka Stavrosa Lambrinidis z dnia 10 kwietnia 2017 r. o przebiegu wizyty w Etiopii służącej zapoczątkowaniu strategicznej współpracy na rzecz praw człowieka i dobrych rządów,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, ratyfikowany przez Etiopię w 1993 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając oświadczenie ESDZ z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie niedawnych starć w Etiopii,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel z dnia 10 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia w Etiopii stanu wyjątkowego,
- uwzględniając wspólny program w obszarze migracji i mobilności, podpisany przez UE i Etiopię w dniu 11 listopada 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenie departamentu stanu USA z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie starć w etiopskim regionie Oromia,
- uwzględniając strategiczną współpracę między UE a Etiopią,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając umowę z Kotonu,
- uwzględniając wizytę w Etiopii komisarza ONZ ds. praw człowieka Zeida Ra'ada Al Husseina, która zakończyła się w dniu 4 maja 2017 r.,
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

Czwartek, 18 maja 2017 r.

- A. mając na uwadze, że Etiopia odgrywa kluczową rolę w regionie oraz cieszy się politycznym poparciem zachodnich darczyńców i większości krajów regionu, co zawdzięcza roli, jaką odgrywa jako kraj siedziby Unii Afrykańskiej (UA), a także udziałowi w misjach pokojowych ONZ oraz partnerskiej współpracy z krajami Zachodu w dziedzinie bezpieczeństwa i pomocy, gdzie wspiera międzynarodowe starania o przywrócenie stabilności w Somalii oraz walkę z ugrupowaniami terrorystycznymi w regionie; mając na uwadze, że Etiopia jest również mocno zaangażowana w stosunki między Sudanem a Sudanem Południowym oraz organizuje rozmowy pokojowe pod auspicjami Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju (IGAD);
- B. mając na uwadze, że jako kraj liczący 100 mln mieszkańców Etiopia jest uważana za jedno z najszybciej rozwijających się gospodarczo państw w Afryce, przyciąga duże inwestycje zagraniczne, w tym w rolnictwo, budownictwo i produkcję, przedsięwzięcia rozwojowe na dużą skalę, np. budowę elektrowni wodnych i zakładanie plantacji, powszechna jest także dzierżawa gruntów o znacznej powierzchni, często na rzecz zagranicznych przedsiębiorstw, a średnia stopa wzrostu w ostatniej dekadzie wyniosła 10%; mając jednak na uwadze, że nadal jest to jedno z najbiedniejszych państw, którego PNB na mieszkańca wynosi 632 USD; mając na uwadze, że pod względem wskaźnika rozwoju społecznego Etiopia zajęła w 2014 r. 173. miejsce spośród 187 krajów;
- C. mając na uwadze, że obecny kryzys humanitarny w Rogu Afryki, dotyczący region Ogaden i inne obszary Etiopii, przyniósł epidemię cholery i niedobory żywności, co doprowadziło do śmierci wielu ludzi i stanowi zagrożenie dla tysięcy kolejnych, zwłaszcza od początku marca 2017 r.; mając na uwadze, że Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) wystosowało największy apel o 96,4 mln USD na pomoc dla 1,19 mln uchodźców i byłych uchodźców w Sudanie, Somalii, Etiopii i Republice Środkowoafrykańskiej; mając na uwadze, że w styczniu 2017 r. Etiopia ogłosiła stan suszy w prowincjach wschodnich, gdzie 5,6 mln osób pilnie potrzebuje pomocy, i zwróciła się do wspólnoty międzynarodowej o pomoc; mając na uwadze, że w 2016 r. w wyniku suszy 10 mln osób cierpiało głód, a ponadto padły setki tysięcy zwierząt gospodarskich;
- D. mając na uwadze podpisanie umowy o strategicznej współpracy między UE a Etiopią w dniu 14 czerwca 2016 r.; mając na uwadze, że w umowie tej odnotowano kluczową rolę Etiopii dla Afryki i społeczności międzynarodowej, a także znaczny wzrost gospodarczy i postępy w osiąganiu milenijnych celów rozwoju; mając na uwadze, że UE popiera konstruktywną rolę Etiopii w zapewnianiu pokoju i bezpieczeństwa w Rogu Afryki;
- E. mając na uwadze, że Etiopia boryka się z ciągłymi napływami i odpływami migrantów, a przebywa w tym kraju około 800 000 uchodźców, głównie z Sudanu Południowego i Erytrei, a także z Somalii; mając na uwadze, że w dniu 11 listopada 2015 r. UE i Etiopia podpisały wspólny program w obszarze migracji i mobilności, by zacieśnić współpracę i zintensyfikować dialog w dziedzinie migracji;
- F. mając na uwadze, że Etiopia jest sygnatariuszem umowy z Kotonu, która stanowi w art. 96, że poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności jest podstawowym elementem współpracy AKP-UE,
- G. mając na uwadze, że władze etiopskie wielokrotnie użyły nadmiernej siły wobec pokojowych demonstrantów i dopuściły się naruszenia praw człowieka, w tym aktów prześladowania, arbitralnych aresztowań i zabójstw, wobec ludu Oromów i innych grup etnicznych, gdyż postrzegają je jako opozycję wobec rządu; mając na uwadze, że rząd Etiopii regularnie oskarża osoby krytykujące politykę rządu o powiązania z terroryzmem; mając na uwadze, że dziennikarze, blogerzy, protestujący i działacze są ścigani na podstawie surowej krajowej ustawy antyterrorystycznej z 2009 r.;
- H. mając na uwadze, że sytuacja pogorszyła się w połowie kwietnia 2014 r., kiedy rząd zapowiedział wdrożenie zintegrowanego planu rozwoju regionalnego z Addis Abeby, który zakłada rozbudowę infrastruktury na obszarach poza miastem, należących do narodowego regionalnego stanu Oromia, największego regionu Etiopii rozciągającego się wokół Addis Abeby;
- I. mając na uwadze, że w dniu 14 stycznia 2016 r. rząd postanowił unieważnić kwestionowany plan rozwoju miasta na szeroką skalę; mając na uwadze, że ekspansja Addis Abeby już spowodowała wysiedlenie wielu rolników z ludu Oromów i wpędziła ich w ubóstwo;

Czwartek, 18 maja 2017 r.

- J. mając na uwadze, że w 2015 r. i 2016 r. w Oromii doszło do masowych protestów przeciwko rozszerzeniu granic miasta na tereny należące do rolników z ludu Oromów i zamieszkałe przez dwa miliony ludzi, ponieważ wywłaszczenie było postrzegane jako grabież gruntów; mając na uwadze, że Etiopska Komisja Praw Człowieka, upoważniona do prowadzenia dochodzeń w sprawie zamieszek, donosiła w dniu 19 kwietnia 2017 r., że od czerwca do października 2016 r. zginęło 462 cywilów i 33 funkcjonariuszy sił bezpieczeństwa, a 338 cywilów i 126 funkcjonariuszy zostało rannych;
- K. mając na uwadze, że premier Etiopii Hajle Marjam Desalegne ogłosił w dniu 9 października 2016 r. stan wyjątkowy oraz że konstytucja Etiopii przewiduje taką możliwość; mając na uwadze, że stan wyjątkowy uprawnia wojsko do zapewniania bezpieczeństwa w całym kraju oraz nakłada dalsze ograniczenia na wolność słowa i dostęp do informacji; mając na uwadze, że w dniu 15 marca 2017 r. rząd ogłosił zniesienie licznych ograniczeń wynikających ze stanu wyjątkowego i oświadczył, że dowódcy nie mogą już dokonywać arbitralnych aresztowań i rewizji bez nakazu oraz że zniesiona zostaje godzina policyjna i niektóre ograniczenia dotyczące mediów; mając na uwadze, że w dniu 29 marca 2017 r. parlament etiopski jednomyślnie wyraził zgodę na przedłużenie stanu wyjątkowego na okres czterech miesięcy;
- L. mając na uwadze, że w dniu 30 listopada 2016 r. etiopskie siły bezpieczeństwa aresztowały w Addis Abebie przewodniczącego partii opozycyjnej – Krajowego Kongresu Oromów – dr. Mererę Gudinę w następstwie jego wizyty w Parlamencie Europejskim dnia 9 listopada 2016 r., gdzie uczestniczył w panelu dyskusyjnym z innymi przywódcami opozycji, przez co zarzucono mu, że naruszył prawo wprowadzające stan wyjątkowy, „wytwarzając nacisk na rząd”, „zagrożając społeczeństwu środkami przemocy” oraz usiłując „zakłócić porządek konstytucyjny”; mając na uwadze, że oddalono jego wniosek o zwolnienie za kaucją i nadal przebywa on w areszcie w oczekiwaniu na wyrok; mając na uwadze, że w dniu 24 lutego 2017 r. dr. Gudinę i dwóch współoskarżonych, Berhanu Negę i Jawara Mohammeda, oskarżono na podstawie czterech odrębnych zarzutów nieprzestrzegania etiopskiego kodeksu karnego;
- M. mając na uwadze, że inni działacze, dziennikarze i obrońcy praw człowieka, w tym Getachew Shiferaw (redaktor naczelny Negere Ethiopia), Fikadu Mirkana (pracownik radia i telewizji Oromia), Eskinder Nega (znany dziennikarz), Bekele Gerba (działający na rzecz pokoju przedstawiciel ludu Oromów) oraz Andargachew Tsige (przywódca opozycji) zostali zatrzymani lub przebywają w areszcie; mając na uwadze, że działający w internecie aktywista Yonathan Tesfaye został skazany na podstawie przepisów dotyczących zwalczania terroryzmu, w związku z komentarzami, które zamieścił na Facebooku, i grozi mu kara od 10 do 20 lat pozbawienia wolności;
- N. mając na uwadze, że szwedzko-etiopski kardiolog dr Fikru Maru prowadził w Addis Abebie pierwszy w Etiopii szpital chorób serca; mając na uwadze, że od 2013 r. jest więziony w Etiopii na podstawie wysoce wątpliwych zarzutów; mając na uwadze, że bez orzeczenia sądu spędził w więzieniu kilka lat; mając na uwadze, że obecnie, tuż przed zakończeniem odbywania kary więzienia, postawiono mu kolejne zarzuty dotyczące „terroryzmu”;
- O. mając na uwadze, że Etiopia gościła niedawno osoby piastujące wysokie urzędy zajmujące się prawami człowieka, m.in. wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka oraz specjalnego przedstawiciela UE ds. praw człowieka Stavrosa Lambrinidis, żeby ułatwić rozpoczęcie sektorowego dialogu w dziedzinie praw człowieka i rządów na mocy strategicznej współpracy UE-Etiopia; mając na uwadze, że powoli dokonuje się postępów w poprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Etiopii, w tym w odniesieniu do więzienia polityków, dalszego stosowania ustawy antyterrorystycznej/ustawy o organizacjach społeczeństwa obywatelskiego oraz przedłużania stanu wyjątkowego;
- P. mając na uwadze, że w dniu 5 maja 2017 r. wysoki komisarz ONZ ds. praw człowieka Zeid Ra'ad Al Hussein oświadczył, że ustawa o organizacjach i stowarzyszeniach dobroczynnych, ustawa antyterrorystyczna i ustawa o środkach masowego przekazu w Etiopii „nie wydają się zgodne z odpowiednimi międzynarodowymi normami prawnymi i powinny zostać zreformowane”;
1. wzywa rząd Etiopii do natychmiastowego zwolnienia za kaucją i wycofania zarzutów, jakie postawiono dr. Gudinie, dr. Fikru Maru i wszystkim pozostałym więźniom politycznym oraz do umorzenia postępowań przeciwko Berhanu Nedze i Jawarowi Mohammedowi, którym postawiono zarzuty pod ich nieobecność, a którzy obecnie przebywają na wygnaniu; podkreśla, że dla nadania wiarygodności jakiegokolwiek dialogowi z opozycją należy zwolnić czołowych polityków

Czwartek, 18 maja 2017 r.

opozycji, takich jak dr Merera Gudina; wzywa wysoką przedstawiciel UE, żeby zmobilizowała państwa członkowskie UE do pilnych działań w celu wszczęcia pod egidą ONZ międzynarodowego dochodzenia, dzięki któremu możliwe będzie wiarygodne, przejrzyste i niezależne śledztwo w sprawie zabicia demonstrantów, oraz żeby wywarła presję na rząd Etiopii, by ten udzielił zgody na takie dochodzenie;

2. nalega, by rząd Etiopii nadal znosił ograniczenia i zniósł stan wyjątkowy, uznając, że uniemożliwia on wolność słowa i skrajnie ogranicza różnorodność uzasadnionych poglądów na temat społeczeństwa etiopskiego, która jest niezwykle potrzebna do rozwiązania kryzysu w Etiopii; podkreśla, że ten brak dyskusji zagraża stabilności w Etiopii;

3. zwraca się do władz Etiopii, aby przestały wykorzystywać prawo antyterrorystyczne (oświadczenie o walce z terrorem nr 652/2009) do walki ze zgodnymi z prawem pokojowymi protestami i sprzeciwem; wzywa również rząd etiopski do dokonania przeglądu ustawy antyterrorystycznej;

4. uważa, że w Etiopii potrzebna jest większa, demokratyczna partycypacja o zróżnicowanym charakterze etnicznym oraz równiejszy dostęp różnych grup etnicznych i religijnych do możliwości politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych;

5. wzywa rząd Etiopii do pełnego poszanowania wolności słowa, zrzeszania się i prasy, co przewiduje konstytucja Etiopii, i do zwolnienia niesłusznie zatrzymanych dziennikarzy i blogerów; głęboko wierzy, że pokojowe protesty stanowią część demokratycznego procesu oraz że w każdym razie należy unikać nadmiernej siły; wzywa rząd, by wdrożył zalecenia Etiopskiej Komisji Praw Człowieka w sprawie niedawnych gwałtownych protestów, w szczególności w celu osądzenia członków różnych sił bezpieczeństwa, którzy odpowiadają za przemoc, a jednocześnie by zapobiegał atakom nakierowanym na poszczególne grupy narodowościowe i chronił prawo obywateli do wymiaru sprawiedliwości;

6. przypomina rządowi Etiopii o ciąży na nim obowiązku zagwarantowania praw podstawowych, w tym dostępu do wymiaru sprawiedliwości i prawa do sprawiedliwego procesu, z godnie z Afrykańską kartą praw człowieka i ludów oraz innymi międzynarodowymi i regionalnymi instrumentami praw człowieka, w tym umową z Kotonu, a w szczególności jej art. 8 i 96;

7. wzywa rząd Etiopii, by przyznał organizacjom praw człowieka oraz organizacjom pozarządowym swobodny dostęp do wszystkich części kraju, zwłaszcza do obszarów, na których mają miejsce konflikty i protesty;

8. wyraża zaniepokojenie z powodu przepisów, które poważnie ograniczają prawo do wolności wypowiedzi, prasy, informacji, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, a także ograniczają monitorowanie praw człowieka;

9. przypomina, że Etiopia jest ważnym krajem docelowym i tranzytowym migrantów, a także krajem pochodzenia takich osób, oraz że przyjęła największą grupę uchodźców w Afryce; przyjmuje do wiadomości przyjęcie przez UE i Etiopie wspólnego programu w obszarze migracji poruszającego kwestie uchodźców, kontroli na granicach i walki z handlem ludźmi; wzywa również Komisję Europejską, by uważnie monitorowała wszystkie projekty ostatnio rozpoczęte w ramach Funduszu powierniczego UE dla Afryki; przypomina, że Etiopia jest drugim najbardziej zaludnionym krajem w Afryce i jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek, chociaż wciąż pozostaje jednym z krajów najuboższych; przypomina, że mając granice o długości 5 328 km, Etiopia zмага się z niestabilnością państw sąsiedzkich i stałym napływem migrantów oraz że przyjęła około 800 000 uchodźców;

10. zauważa, że Etiopia odgrywa istotną rolę w regionie, a w szczególności wspiera stabilizację w Somalii, walkę z terroryzmem, proces pokojowy pomiędzy Sudanem a Sudanem Południowym, a także w samym Sudanie Południowym; uważa, że dla Unii Europejskiej istotne jest prowadzenie dialogu politycznego z tym ważnym krajem;

11. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu panującej obecnie w Etiopii suszy, która doprowadziła do pogorszenia sytuacji humanitarnej w tym kraju; z zadowoleniem przyjmuje dodatkową pomoc w kwocie 165 mln EUR dla tego regionu w odniesieniu do kryzysu w Sudanie Południowym i w krajach ościennych, a także w odniesieniu do suszy w Etiopii, Somalii i Kenii;

Czwartek, 18 maja 2017 r.

12. wyraża uznanie dla postępów, które Etiopia poczyniła w poprawie warunków życia jej szybko rozrastającej się ludności, w tym uchodźców uciekających przed konfliktami w państwach sąsiadujących, i wyraża wdzięczność za przywódczą rolę, które Etiopia odgrywa w regionie i w Unii Afrykańskiej;
 13. jest zdania, że w przyszłej współpracy UE z Etiopią należy uwzględnić osiągnięcie istotnych postępów w dziedzinie praw człowieka;
 14. wzywa władze Etiopii, by zapobiegały dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne oraz by podjęły działania w celu ustanowienia pokojowego i konstruktywnego dialogu między różnymi społecznościami;
 15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej, parlamentom i rządów państw członkowskich, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE, Komisji Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu oraz rządowi Etiopii.
-